

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО
НЕПОДКУПНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

Nr. 95/30

mun. Chișinău

12.07.2023

Inspectorul de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Eugenia PARFENI, în temeiul dispozițiilor art. 7 alin. (2), art. 19 lit. b) și g), art. 37 alin. (1) și art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în rezultatul controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Tatiana CERESȘ, IDNP XXXXX, născută la XXXXX, domiciliată în XXXXX, Director Interimar al Grădiniței de Copii din satul Iserlia, r-nul Basarabeasca,

A STABILIT:

La 12 aprilie 2023, în cadrul Autorității Naționale de Integritate, a fost înregistrată sesizarea din oficiu cu nr. 04-26/544, cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Tatiana CERESȘ, director Interimar al Grădiniței de Copii din satul Iserlia, r-nul Basarabeasca.

Conform sesizării parvenite, se invocă existența bănuielii rezonabile cu privire la încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese admis de către dna Tatiana CERESȘ, director Interimar al Grădiniței de Copii din satul Iserlia, r-nul Basarabeasca, manifestat prin faptul că l-a angajat în cadrul instituției pe care o conduce pe dl XXXXX, cu care este în relații de rudenie și nu a declarat conflictul de interese în conformitate cu prevederile Legii nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

La data de 12 aprilie 2023, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Astfel, având în vedere alegațiile invocate în sesizare, inspectorul de integritate a considerat oportun demararea procedurii de control.

Corespunzător, la 11 mai 2023, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 64/30, în privința dnei Tatiana CERESȘ, director Interimar al Grădiniței de Copii din satul Iserlia, r-nul Basarabeasca, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-30/2974 din 11 mai 2023, dna Tatiana CERES, a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 32 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

În conformitate cu prevederile art. 20 și art. 37 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate a consultat și extras date din sistemul informațional automatizat „ACCES WEB”, a solicitat Grădiniței de Copii din s.Iserlia, r-nul Basarabeasca (solicitarea nr. 04-30/2973 din 11 mai 2023), Primăriei s. Iserlia, r-nul Basarabeasca (nr. 04-30/2972 din 11 mai 2023, nr. 04-30/3500 din 31 mai 2023) informații și documente necesare desfășurării controlului.

La 19 mai 2023 cu nr. 4268 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrat răspunsul, la solicitarea nr. 04-30/2973 din 11 mai 2023. Astfel, inspectorul de integritate reține că prin Dispoziția nr. 02 din 15.01.2021, emisă de Primarul s. Iserlia, r-nul Basarabeasca, s-a numit temporar dna Tatiana CERES de a îndeplini funcția de Director al Grădiniței de Copii din s.Iserlia, r-nul Basarabeasca începând cu data de 15.01.2021 până la petrecerea concursului.

La 09 iunie 2023 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrat răspunsul Primăriei s.Iserlia, r-nul Basarabeasca, prin care se reține că dna Tatiana CERES nu a declarat conflictul de interese în raport cu dl XXXXX, rudă de gradul I.

La 19 mai 2023 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrat răspunsul Grădiniței de Copii din s.Iserlia, r-nul Basarabeasca, la solicitarea nr. 04-30/2973 din 11 mai 2023, prin care au fost solicitate documente autentificate privind angajarea/eliberarea din funcție a dlui XXXXX pentru toate funcțiile deținute în cadrul entității respective, precum și informația dacă în perioada anilor 2020-2023, dna Tatiana CERES a emis/adoptat careva acte/decizii în privința dlui Maxim CERES, în caz afirmativ cu solicitarea prezentării autentificate a actelor enunțate. La demersul înaintat, au fost prezentat următoarele acte:

-Ordin nr. 28 din 21.05.2022, emis de dna Tatiana CERES, Director Interimar al Grădiniței de Copii din s. Iserlia, r-nul Basarabeasca, prin care ultima, în calitate de Director Interimar l-a angajat pe dl XXXXX în calitate de paznic în cadrul Grădiniței de Copii din s.Iserlia, r-nul Basarabeasca începând cu data de 21.05.2022.

Studiind materialele acumulate la dosarul de control, inspectorul de integritate reține următoarele circumstanțe relevante cazului:

Conform informației din Registrul de Stat al Populației, observă că dl XXXXX, a.n XXXXX este fiul dnei Tatiana CERES, a.n XXXXX.

Prin Dispoziția Nr. 02 „Cu privire la interimatul funcției Directorului Grădiniței de Copii”, din 15.01.2021, emisă de Primarul comunei Iserlia, r-nul Basarabeasca, s-a numit temporar dna Tatiana CERES în funcția de Director Interimar al Grădiniței de Copii din 15.01.2021 până la petrecerea concursului.

La 21.05.2022, dna Tatiana CERES, în calitate de Director Interimar al Grădiniței de Copii din 15.01.2021, l-a angajat în calitate de paznic în cadrul entității respective pe dl XXXXX începând cu data de 21.05.2022.

Potrivit art. 2 al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, se definește **conflict de interese**, situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii; **interes personal** este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent

Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal

de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale; **persoană apropiată**, soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Art. 11 al legii sus-indicate statuează că, în procesul îndeplinirii atribuțiilor lor de serviciu, subiecții declarării sînt obligați să respecte următoarele principii generale de evitare a conflictelor de interese: a) servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate; b) asigurarea transparenței și a controlului public al activității; c) responsabilitatea individuală și exemplul personal.

Astfel, reieșind din dispozițiile legale citate supra se constată faptul că, interesul personal al dnei Tatiana CEREȘ rezultă din relațiile sale cu dl XXXXX, care este fiul subiectului vizat și face parte din categoria persoanelor apropiate în conformitate cu prevederile Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale. Corespunzător, în raport cu dl XXXXX, dna Tatiana CEREȘ, în calitate de Director Interimar al Grădiniței de Copii a emis Ordinul nr.28 din 21.05.2022 de angajare în funcția de paznic în cadrul entității enunțate.

Conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării (în numele dnei Tatiana CEREȘ) este chemată să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct (actul juridic enunțat), sau prin intermediul unei persoane terțe, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial (dl Maxim Cereș este fiul subiectului vizat) și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.*

Subsecvent art. 12 alin. (4), (5), (6) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, statuează că, în cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat:

a) să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află;

b) să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.

Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Declarația privind conflictul de interese real se înregistrează în Registrul declarațiilor privind conflicte de interese, ținut conform anexei nr. 4 de către persoana desemnată de conducătorul organizației publice.

Aderent art. 12 alin. (10) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, prevede expres că, conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă

Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal

sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Potrivit art.14 alin. (3), (4) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, pînă la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii. Subiectul declarării poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informînd toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor. În cazul soluționării conflictului de interese real prin abținere, prevederile art. 12 alin. (4)–(9) nu se aplică, subiectul declarării fiind obligat să informeze cu privire la soluționarea prin abținere șeful ierarhic, organul ierarhic superior, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.

Astfel, reieșind din dispozițiile legale citate supra, inspectorul de integritate reține că subiectul declarării dna Tatiana CERES, în calitate de Director Interimar al Grădiniței de Copii avea obligația de a declara conflictele de interese în termen de 3 zile, însă conform informației parvenite de la Primăria s. Iserlia, r-nul Basarabeasca, nu este înregistrată declarația dnei Tatiana CERES, referitor la conflictele de interese reale rezultate din relația sa cu persoana apropiată dl XXXXX, ce constituie obiectul controlului în cauză.

La 31 mai 2023 cu nr.04-30/3500, dnei Tatiana CERES i-a fost solicitat punctul de vedere asupra obiectului controlului.

La 09 iunie 2023, dna Tatiana CERES a prezentat punctul său de vedere, prin care a menționat următoarele: „ în calitate de director interimar al Grădiniței de Copii din s.Iserlia, r-nul Basarabeasca explic că în anul 2022 l-am angajat în calitate de paznic în cadrul Grădiniței de Copii din s.Iserlia, r-nul Basarabeasca pe fiul XXXXX din cauză că unul dintre paznici și-a dat demisia. În circumstanțele date a fost necesar de angajat la serviciu o persoană pentru a nu crea o sarcină prea mare pentru ceilalți angajați. Datorită salariului mic și responsabilităților mari nimeni nu dorea să ocupe această funcție. Astfel am luat decizia să-l angajez în calitate de paznic pe fiul XXXXX. ”

În consecință, inspectorul de integritate reține că, dna Tatiana CERES deținând funcția de Director Interimar al Grădiniței de Copii din s. Iserlia, r-nul Basarabeasca a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nedeclararea în modul și în termenul stabilit a conflictului de interese în conformitate cu art. 12 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, exprimat prin emiterea Ordinului nr.28 din 21.05.2022, prin care ultima, în calitate de Director Interimar l-a angajat pe dl XXXXX în calitate de paznic în cadrul Grădiniței de Copii din s.Iserlia, r-nul Basarabeasca începând cu data de 21.05.2022.

În conformitate cu prevederile art. 38 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Conform art. 39 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, În cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese

Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal

ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică.

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Subsecvent, potrivit art. 39 alin. (2) și (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin.(1) lit.b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

La aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

În interpretarea corectă a normei enunțate, se reține că inspectorul de integritate a fost investit de legiuitor cu dreptul discreționar care i-ar permite aplicarea anumitor măsuri în cazul în care se constată nedeclararea, sau nesoluționarea unui conflict de interese. Totodată inspectorul de integritate urmează să-și exercite dreptul discreționar, cu luarea în considerare a tuturor faptelor relevante, cu respectarea limitelor legale și conform scopului acordat de lege, prin prisma criteriilor stabilite la art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

În aceeași ordine de idei, se reține că la aplicarea sancțiunii sub formă de privare a persoanei de dreptul de a exercita funcții publice sau funcții de demnitate publică, inspectorul de integritate urmează să motiveze, prin prisma principiului proporționalității, aplicarea unei astfel de sancțiuni.

Această concluzie derivă din prevederile art. 29 din Codul administrativ, care statuează că orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă : a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

La caz, inspectorul de integritate observă că, potrivit informațiilor accesate prin intermediul SIA ”e-Integritate”, ”Dosare pe același subiect”, nu s-au depistat sesizări, sau controale desfășurate anterior pe numele dnei Tatiana CERES, astfel se atestă caracterul unitar al abaterii.

În cadrul prezentului control, inspectorul de integritate nu a putut determina persoane afectate și mărimea prejudiciului material cauzat.

Totodată conform informațiilor obținute în cadrul controlului, consecințele abaterii s-au limitat la nivel local, adică în jurisdicția satului Iserlia, r-nul Basarabeasca.

Generalizând cele expuse, în coroborare cu criteriile prevăzute de art.39 alin.2 din Legea nr.132/2016 și anume de prejudiciul adus interesului public, natura abaterilor, funcția deținută ținând cont că dna Tatiana CERES, Director Interimar al Grădiniței de Copii din s. Iserlia, r-nul Basarabeasca, este la prima verificare la aspectul respectării regimului juridic al conflictelor de interese, nu se atestă necesitatea de a o deceda pe dna Tatiana CERES din dreptul de a mai exercita

Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal

o funcție publică, sau o funcție de demnitate publică, pe o perioadă de 3 ani, ori inspectorul de integritate consideră neproportională aplicarea în privința subiectului vizat a măsurilor nominalizate, nefiind necesare și rezonabile.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-39 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, -

DECIDE:

1. Se constată că dna Tatiana CEREȘ, director Interimar al Grădiniței de Copii din s. Iserlia, r-nul Basarabeasca, având interes personal rezultat din relația sa cu dl XXXXX, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese prin:

Nedeclararea (neinformarea) în termenul legal a conflictului de interese în conformitate cu art. 12 alin. (4), lit. (a), alin. (5) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale;

Emiterea actelor juridice potrivit celor stabilite supra în raport cu dl XXXXX.

2. Se aduce la cunoștința dnei Tatiana CEREȘ, Director Interimar al Grădiniței de Copii din s. Iserlia, r-nul Basarabeasca actul de constatare și se informează despre dreptul contestării acestuia în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău, MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor, 4.

**Inspector de integritate
al Autorității Naționale de Integritate**

Eugenia PARFENI